

“DE BEWONERS CENTRAAL STELLEN, DAT LUKT DUS GEWOON!”

Zo'n 850 mensen bezoeken de Landelijke Bewonersdag in Rotterdam Zuid op 21 november.

De titel van de dag is: Iedereen doet mee! Een dag vol excursies en discussies.

Veel onderwerpen komen aan bod. En hoewel er ook meningsverschillen zijn, is iedereen het over één ding eens: de wijkenaanpak draait om mensen.

“Jullie zijn de doeners he?” roept cabaretière Karin Bruers de zaal in. “Niet de neuspenteraars. Nee jullie zijn de mensen die echt iets voor jullie wijk betekenen.” Treffender had ze het niet kunnen zeggen. Er zitten zo'n 850 mensen in de grote zaal in het Rotterdamse Nieuwe Luxor, het zijn bewoners en professionals uit aandachtswijken uit het hele land. Zij komen om te discussiëren, inspiratie op te doen, kennis uit te wisselen en rond te kijken bij bewonersprojecten. “Ik kom al een aantal jaar naar de Landelijke Bewonersdag van het USA”, vertelt een dame uit Eindhoven. “Als ik terugga heb ik altijd een dosis nieuwe energie voor mijn wijk.” “Ik kom gewoon omdat het me een heel gezellige dag lijkt”, vertelt een meneer uit Amsterdam. “En het valt tot nu toe niet tegem: lekker geinen met die Brabantse Kariri! En wanneer komt een Amsterdammer als ik nou in Rotterdam?”

Mail de burgemeester!

De bezoekers worden kort toesproken door de burgervader van de stad Ahmed Aboutaleb. Hij vertelt dat hij bewoners altijd serieus neemt. “Bewoners hebben een zee aan ideeën, als wij erin slagen die ideeën te ordenen, dan komen we tot creatieve oplossingen voor veel problemen in de wijken.” Ook verzekert hij dat hij er voor alle bewoners is, hij beantwoordt al zijn mails persoonlijk, die persoonlijke benadering is wat hem betreft van wezenlijk belang binnen zijn functie. “Als je vastloopt in bestaande structuren, dan moet je bij je burgemeester terecht kunnen. Stuur gewoon een mail!”

Na deze woorden is het alweer tijd om te gaan. Op ‘excursie’ in

Rotterdam Zuid. De deelnemers vertrekken per groep, ze volgen de reisleaders die met genummerde borden door het theater naar de bussen lopen.

Er zijn 20 verschillende excursies (zie kader De excursies) in Rotterdam Zuid. Allemaal naar projecten die door bewoners zijn opgezet of uitgevoerd. De excursies zijn ook door wijkbewoners georganiseerd, met enige ondersteuning van Pact op Zuid (zie kader: De organisatoren) en het USA.

De excursies zijn voor de meeste bewoners inspirerend. In de Turkse Kocatepe Moskee bijvoorbeeld kijken mensen hun ogen uit. “Eindelijk zie ik eens een moskee van binnen”, zegt een van de aanwezigen. “Het is nog mooier dan ik dacht.” En:

“Het is een ontmoetingsplaats en er gebeurt van alles. Er zit zelfs een kapper en een wassalon in. Dat wist ik helemaal niet.” Een andere deelnemer vertelt bij terugkomst in het Nieuwe Luxor Theater dat hij een goede middag heeft gehad bij JOLO (jongeren Lossen Het Op). “JOLO traint jongeren om te bemiddelen tussen jongeren en volwassenen of jongeren onderling. Het klinkt zo simpel en dat zijn goede initiatieven vaak, doeltreffend en simpel!” Ook de culturele projecten vallen goed in de smaak. De organisatoren van de kunstroute, de bewonersportretten en het bewonerstheater ontvangen veel geïnteresseerde bezoekers, waarvan er enkele ook het voornemen uitspreken in hun eigen wijk dit soort activiteiten te willen ondernemen.

Meer middelen

Het is iedereen duidelijk dat er in de krachtwijken in Rotterdam Zuid hard wordt gewerkt door bewoners. De 40-wijkenaanpak zit nu een jaar

DE EXCURSIES
Jeugd
Thuis op Straat
JOLO en Watch Out
Jongerenjaar Rotterdam: jeugd in Feijenoord
Kunst en cultuur
Kunstroute
Bewonerstheater
Portretten
Vrijwilligerschip SS Rotterdam
Kunst in de wijk
Wijkvernieuwing
Multiculturele vrouwengroep over sloop
Participatie & stadsvernieuwing
Wijkvernieuwing en multicultuuraliteit
Succesvolle samenwerking
Sport
Ouderen in Beweging
Bokschool
Leefbaarheid
Ontmoetingen in moskee
Een stapje verder: migrantenvrouwen
Vrouwenhuis NISA
Alerte actieve bewoners
Pendrecht Universiteit
Werkgroep Levendig & Leuk

in zijn uitvoeringsfase en het lijkt ook hier zijn vruchten af te werpen. Veel bewoners hebben altijd al hard gewerkt in hun wijken, maar nu hebben ze meer middelen in handen om daadwerkelijk hun ideeën voor hun wijk uit te kunnen voeren. De bewonersbudgetten zijn daar een goed voorbeeld van. Wel wordt er tijdens het Lagerhuisdebat dat 's middags op het programma staat, duidelijk dat bewoners lang niet over al het geld voor de bewonersbudgetten kunnen beslissen. “En dat is wel de bedoeling. Het is geld waar bewoners over moeten beslissen”, betoogt het Rotterdamse USA-platformlid Bien Hofman. Vanuit verschillende hoeken komt er de suggestie om in Rotterdam dan ▶

Landelijke Bewonersdag 2009

ook met het vouchersysteem te werken. Dit tegegebodnensysteem (zie ook pagina 18) zorgt ervoor dat bewoners écht zelf beslissen waaraan ze de bewonersbudgetten uitgeven, betogen bewoners uit Dordrecht en uit Eindhoven. Deze steunbetogingen aan het vouchersysteem ontlokten Dominic Schrijer (Rotterdamse wethouder Werk, Sociale Zaken en Grotestedenbeleid) de uitspraak dat de Rotterdamse wijken waar de bewoners dat willen, het voucher-systeem in mogen voeren. Daar houden we hern aan!

De stellingen

Verdere stellingen die door de bewoners worden geponeerd tijdens het debat onder leiding van Hadassah de Boer zijn:

- Bewoners moeten uitmaken wat de wijkagent doet. In de discussie die hierop volgt wordt geopperd dat je toch niet voor niks professionalis hebt. Die moeten doen wat ze zeggen en zeggen wat ze doen, dan komt het goed. "Ja maar als ze naar bewoners luisteren en bewoners ook aangeven waar ze last van hebben, dan kunnen agenten veel gerichter optreden." Een bewoner geeft aan dat bij hen de wijkagent helemaal niet zichtbaar is, wellicht is-ie weg-bezuinigd? Onaanvaardbaar, zeggen zowel Schrijer als minister Van der Laan. In geen enkele vogelaarwijk mag een wijkagent worden wegbe-zuinigd.

- Jongeren kunnen conflicten tussen ouders en jongeren oplossen. Ricardo Verheij die deze stelling poneert is één van de bemiddelaars van JOLO en hij betoogt dat JOLO zo goed werkt omdat jongeren de goede taal spreken om andere jongeren aan te spreken. "Maar wellicht niet de taal om anderen aan te spreken", stelt iemand. Er wordt geconcludeerd dat de stelling onvolledig is: zowel jongeren als ouders moeten conflicten oplossen. En passant wordt de term hangjongere naar de prullenbak verwezen (iedereen heeft het recht zich te ontwikkelen en natuurlijk doe je dat in je eigen wijk. Daar hang je dus soms rond, maar dat maakt je nog geen hangjongere!) en wordt erop gehamerd dat het woord allochtoon zo min mogelijk gebruikt moet worden. We zijn allemaal Nederlanders. *- De aanpak van de 40 wijken moet koste wat kost 10 jaar doorgaan.* Met veel overgave betoogt Harry Brinkerink uit Deventer dat er een belofte

is gedaan aan de bewoners van de 40 aandachtswijken, namelijk dat de wijkenaanpak 10 jaar door zal gaan en dat de mensen die er wonen er in die tijd op vooruit zullen gaan. W/WI heeft hoop gegeven, maar nu heerst er ook ongerustheid. Over anderhalf jaar zijn er verkiezingen en vanaf 2011 zal er dik bezuinigd worden als gevolg van de maatregelen om de financiële crisis te bestrijden. En de wijkenaanpak moet doorgaan. Anders kan alle hoop en alle bewoners-inzet in een keer de nek om worden gedraaid. Dit levert een discussie op tussen bewoners, waarom 10 jaar? Waarom niet met concretere doelstellingen komen? Wat willen we precies bereiken? En gaat die wijkenaanpak wel zo goed nu, wordt er niet veel te veel ingezet op het fysieke deel, op de stenen? De tijdsduur van de aanpak is belangrijk, maar de manier waarop de aanpak is geregeld is nog veel belangrijker. Corporatie- en Aedes-bestuurder Margriet Drijver: "Toen ik in de jaren '80 conducteur was, moest ik opeens van de tram af. Ze dachten dat het zonder kon. In de jaren '90 dachten woningcorporaties dat je wijken op kon knappen zonder bewoners. Beide zijn grote inschattingfouten. En ik ben het ermee eens, de wijkenaanpak is een kwestie van lange adem. Geld is daarin niet eens het allerbelangrijkste, het belangrijkste is dat de neuzen dezelfde kant opstaan." Wethouder Schrijer: "Ook ik maak me zorgen dat de bezuinigingen ten koste gaan van de wijkenaanpak. Dat mag niet gebeuren. Daarom moeten partijen nu met de billen bloot, waar willen ze op bezuinigen? Luister naar die partijen voor u uw stem uitbrengt."

De minister reageert op de stelling met een speech waarin hij eerst vertelt dat hij heel enthousiast is over de wijkenaanpak. "Het beleid is erg goed door mijn voorganger Vogelhaar op de rails gezet. De bewoner centraal stellen, dat lukt dus gewoon! En het lukt om sociaal en fysiek met elkaar te verbinden. En de samenwerking tussen professionals, gemeente en bewoners is enorm verbeterd. Ik zie samenwerkingsverbanden waar we voorheen niet van durfden te dromen." Ook is hij optimistisch over de financiering van de wijkenaanpak na 2011. "Twee-tig procent bezuinigen, dat is geen fijn vooruitzicht, maar als we die

bezuinigen doorvoeren in de sfeer van het huurtoeslagsysteem en de hypotheekrenteaftrek, dan er komen we er. Het gaat door, het geld zal er komen.” Wel, zegt hij, zal de aanpak worden verbreed naar de 40+ wijken en naar de krimpgebieden.

Goed nieuws?

Is dit goed nieuws, vragen mensen in de zaal zachtjes aan elkaar. Of zegt ie nu eigenlijk dat het geld verdeeld gaat worden onder meer wijken? Er blijft wat onduidelijkheid. Duidelijk goed nieuws brengt LSA-bestuurslid André van Vught met de uitreiking van de Kwaliteitskaart Bewonersparticipatie 2009 (zie ook pagina 16). Gemeenten doen beter hun best om bewoners te betrekken bij de uitvoering van de wijkactieplannen dan dat ze deden bij het maken van die plannen. Net als in

2008 krijgen ze een rapportcijfer.

Die stijgt van een gemiddelde van 5,5 in 2008 naar een gemiddelde van 7,2 in 2009! De Kwaliteitskaart wordt uitgereikt aan de minister en aan wethouder Kamsteeg van Dordrecht, in deze gemeente is het hoogste cijfer, een 9, gescoord. Als de dag tot een einde komt, roept Van Vught op om de wijkeraanpak nog meer op mensen te richten.

“Vandaag bewijst dat iedereen mee wil doen. Wij hebben altijd gezegd dat er in die wijken enorm veel talent en capaciteit zit, en dat de belangrijkste opgave is dat te stimuleren en de ruimte te geven. U heeft vanochtend kunnen zien hoeveel sterke mensen in deze wijken volop aan de gang zijn! (...) Mensen in de wijken sterker maken! Dat is waar het om draait.” Er wordt instemmend geknikt en geapplaudisseerd. Dan hebben mensen veel zin in een borrel en stroomt de zaal leeg. He-las zien weinigen de spetterende illusieënshow...

Wel wordt er lekker nagebabbel met een fris biertje in de hand. Mensen vertellen elkaar over de gevogde excursies en over hun eigen wijkprojecten, hier en daar worden nummers en mailadressen uitgewisseld. En zo is de dag bedoeld, mensen uit het hele land hebben contacten gelgd, kennis gedeeld en inspiratie opgedaan. Graag allemaal tot volgend jaar! ■

DE ORGANISATOREN

De Landelijke Bewonersdag is georganiseerd door het Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken (LSA) in samenwerking met:

Ministerie voor VROM/WWI

Het ministerie voor VROM/WWI is initiator en aanjager van het wijkbeleid.

De Nederlandse Woonbond

De Nederlandse Woonbond is de landelijke vereniging van huurders. De Woonbond komt op voor huurders in aandachtswijken en zet via het Woonbond Kennis- en Adviescentrum (WKA) zijn deskundigheid in om tot wijkverbetering te komen.

Aedes vereniging van woningcorporaties

Aedes is de branchevereniging van woningcorporaties in Nederland. De leden van Aedes werken aan duurzaam en betaalbaar wonen in leefbare buurten en woonkernen. De corporaties zorgen ervoor dat ruim 2,4 miljoen huishoudens goed wonen.

Pact op Zuid

Pact op Zuid is een bijzonder samenwerkingsverband tussen de gemeente Rotterdam, de drie deelgemeenten Charlois, Feijenoord en IJsselmonde en vier woningcorporaties: Vestia, Woonbron, Com/Wonen en Woonstad Rotterdam. Doel van het Pact op Zuid is om de achterstand van Rotterdam Zuid weg te werken. In tien jaar tijd wordt hiervoor 1 miljard extra geïnvesteerd in Zuid.

(Bewoners) organisaties in Rotterdam Zuid

Coloured Consultancy, TOS Charlois Noord en Zuid, Pendrecht Theater – BAF, Wandschappen / Historisch Charlois, Sefa, Projecten en Adviezen, SDW Toezicht & Veiligheid, vrijwilligers inCentre SS de Rotterdam, CVD STAP, Fatih Moskee, Mesken aan de Maas, De Zuiderlingen groepsportretten, Ouderen in beweging, Boksschool 'I believe', Vrouwen van de Velden, Bewonersorganisatie Hordijkerveld, Bewonersorganisatie Bloemhof, Bewonersorganisatie Zuidwijk, Bewonersorganisatie Afrikaanderwijk, Bewonersorganisatie Hillesluis / NISA, Alerte Actieve Bewoners, Pendrecht Universiteit / Vitaal Pendrecht, Markum.